

NORSK ØRRET AS

Abelnes 60
4404 FLEKKEFJORD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Bjørn Stokke, 37 01 75 42

Oversendelse av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven - settefiskanlegg til Norsk Ørret AS i Sirdal kommune

Fylkesmannen i Agder gir Norsk Ørret AS tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 16 til produksjon av settefisk til matfiskproduksjon. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 33 300 for behandling av saken. Vedtakene kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen en frist på tre uker fra avgjørelsen er tatt.

Vi viser til søknad av 14.07.2019 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Søknaden ble oversendt fra Rogaland fylkeskommune vedlagt brev datert 11.09.2019. I e-post datert 01.11.2019 fra Rogaland fylkeskommune fikk vi ettersendt brev fra Sirdal kommune om at de ikke hadde mottatt noen høringsuttalelser, etter utlegging til offentlig ettersyn. Vi mottok tilleggsopplysninger fra Trond Rafoss på vegne av Norsk ørret AS i e-post datert 06.01.2020.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen i Agder gir med dette tillatelse til klekkeri og settefiskproduksjon av ørret på Tonstad/Ertstippen på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i *lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)* § 11 jf. § 16.

Fylkesmannen i Agder har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen i Agder videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om vedtak om gebyr datert 09.03.2020. Fylkesmannen har vurdert tidsbruken og kommet til at det er riktig å legge gebyret på sats 6, dvs. kr 33 300.

Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett.

1 Generelt om tillatelser etter forurensningsloven

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, har vi uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3 og følgende. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3 følgende eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. Vi viser også til Miljødirektoratets hjemmesider på internett www.miljodirektoratet.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

2 Bakgrunn og søknaden

Norsk Ørret AS søker om å etablere klekkeri og settefiskproduksjon av ørret på Tonstatippen/Ertstippen i Sirdal kommune. Det søkes om tillatelse for en produksjon av 2 millioner 30 grams settefisk av brunørret (*Salmo trutta*) per år. I første utbyggingsfase skal anlegget bygges med en kapasitet til å produsere 1 million settefisk per år. Settefisken skal blant annet brukes i Norsk Ørret sitt matfiskanlegg i Sirdalsvatnet.

Fylkesmannen ga i 2017 tillatelse til drift av dette merdanlegg ved Rutlebekk i Sirdalsvann. Konesjonen åpner for 650 tonn maksimal tillatt biomasse (MTB), med henholdsvis 325 tonn ørret

(*Salmo trutta*) og 325 tonn røye (*Salvinus alpinus*). Den årlige produksjonen ved anlegget er planlagt til 1000 tonn med forventet fôrforbruk på 1200 tonn. Merdene skulle i utgangspunktet ankres opp ca. 100 meter fra land ved Rutlebekken, men er senere flyttet noe sørover pga. vanskelige strømforhold forårsaket av utløpet fra Tonstad kraftverk.

Settefiskanlegget på Tonstadtippen vil bestå av separate bygninger for klekkeri med klekkeskap for øyerogn, en startfôringsavdeling med 6 kar på til sammen 360 m³ og en påvekstavdeling med 6 kar på til sammen 1272 m³. Anlegget planlegges bygget som et gjennomstrømningsanlegg (FTS – Flow Through System, se redegjørelse om anleggstypen under kap. 4.3) med vanntilførsel fra kraftverkstunnel til Tonstad kraftverk, som er Norges største kraftverk målt i produksjon. Vanntilførselen vil være på 20 m³/min. Etter bruk i settefiskanlegget vil produksjonsvannet tilbakeføres til kraftverkstunnelen. Anlegget skal tilføres fjernvarme fra likeretteranlegget (anlegg for omkobling av vekselspanning (og vekselstrøm) til likespenning) til Statnetts NordLINK kabel for økt tilvekst på settefisken. NVE har gitt uttale til vannuttaket etter vannressursloven (se nedenfor under *høringsuttalelser*).

Produksjonen vil bestå av 2 millioner 30 grams settefisk, til sammen 60 tonn levert fisk og det samlede fôrforbruket ved anlegget er estimert til 78 tonn inkludert frasortert fisk. Alt avløpsvann fra anlegget planlegges renses med trommelfilter. I sammendraget til søknadsdokumentet er lysåpningen oppgitt til 100 µm, mens den er satt til 90 µm inne i selve søknaden. Vi legger til grunn at det er sistnevnte lysåpning som er planlagt benyttet, i og med at det er dette som er benyttet for å beregne rensegrad. Det planlegges ikke ytterligere rensing slik vi har forstått det. Det framgår heller ikke at det er konkrete planer om resirkuleringsanlegg med gjenbruk av vann (såkalt RAS-teknologi). Dette begrunnes i søknaden med at det allerede er gjennomført store investeringer med eksisterende anlegg i Sirdalsvann.

Rensegraden av filteret er sammenlignet med kravene i kap. 14 i *forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*, jf. § 14-2 første ledd, bokstav a):

Primærrensing: En renseprosess der både

- 1) BOF₅ -mengden i avløpsvannet reduseres med minst 20 % av det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 40 mg O₂ /l ved utslipp og
- 2) SS-mengden i avløpsvannet reduseres med minst 50% av det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 60 mg/l ved utslipp.

Tabell 1 viser rensegrad oppgitt i søknaden for et trommelfilter med lysåpning på 90 µm (justert etter nye opplysninger fra søker i notat datert 30.03.2020, som svar på utkast til utslippstillatelse. Se punkt 3.2 under):

Tabell1. Forventet renseseffekt og utslipp etter rensing i trommelfilter

	Rensegrad filter (90 µm)	Urenset utslipp (tonn)	Renset utslipp, 90 µm (tonn)
SS (suspendert tørrstoff)	55 %	18	8,1
TOC (total organisk karbon)	70 %	9	2,7
BOF ₅ (biokjemisk oksygenforbruk)	55 %	13,5	6,1
TOT N (total nitrogen)	20 %	4,0	3,2
TOT P (total fosfor)	60 %	0,7	0,3

3 Saksgang og forhåndsvarsling

3.1 Høringsuttalelser

Sirdal kommune har lagt ut søknaden på offentlig høring i fire uker med høringsfrist 14.10.2019. Det kom ingen høringsinnspill.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har vurdert saken etter vannressursloven, jf. brev datert 02.07.2019. De konkluderer med følgende:

Så lenge tiltaket blir behandlet etter annet relevant lovverk hos Fylkesmannen, fylkeskommunen og Sirdal kommune, mener NVE at planene ikke vil kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven.

3.2 Kommentar til utkast til tillatelse

Fylkesmannen sendte utkast til utslippstillatelse til søker i e-post datert 09.03.2020. Norsk ørret sendte kommentarer til utkastet i brev datert 30.03.2020. De kommenterer at de har revurdert hvilken rensegrad som kan oppnås med den aktuelle rensemetoden, etter å ha konferert med leverandør. Norsk ørret endrer derfor søknaden ved at omsøkt rensegrad for suspendert stoff og biokjemisk oksygenforbruk reduseres fra henholdsvis 70 % til 55 % og 60 % til 55 %.

Etter at søker ga tilbakemelding på utkastet, har Fylkesmannen mottatt nye opplysninger om rensing av utslipp fra landbaserte oppdrettsanlegg. Som det framgår av vurderingen nedenfor, tilsier disse opplysningene at det ikke lenger er tilfredsstillende å stille krav til rensegrad for landbaserte anlegg. Isteden er det satt mengdekrav for nitrogen, fosfor og TOC (tonn pr. år), og i tillegg er det fastsatt grenseverdi for spesifikt utslipp fra anlegget.

4 Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

4.1 Generelt/ev. lovgrunnlag og myndighet

Etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget (§ 8), «føre-var-prinsippet» (§ 9), samlet belastning (§ 10), og at kostnader bæres av tiltakshaver (§ 11), miljøforsvarlige teknikker for drift og rensning samt best mulig lokalisering (§ 12).

Vi vurderer i tillegg tiltakene etter kravene og miljømålene i forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften). I henhold til vannforskriften skal tilstanden i vannforekomstene vernes mot forringelse, og skal bedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand, jf. vannforskriften §§ 4-6.

4.2 Forhold til plan og kommunens vurdering

Settefiskanlegget planlegges etablert på Ertsmyran. Det aktuelle området har i dag arealformål framtidig parkering i kommuneplanens arealdel. Det er igangsatt reguleringsplanarbeid for Ertsmyran næringsområde med planid: 2018002, men planen er ikke vedtatt. I planforslaget er arealet foreslått regulert til næringsområde. I planbeskrivelsen datert 23.04.2019, revidert 11.11.2019 framgår det at bakgrunnen for dette er å tilrettelegge for settefiskanlegg som henter vann fra tilførselstunnelen til Tonstad kraftverk.

I henhold til forurensningslovens § 11 fjerde ledd, kan forurensningsmyndigheten kun gi tillatelse etter forurensningsloven med samtykke fra planmyndigheten til virksomhet som er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven. I dette tilfelle er det formålet i kommuneplanen (parkering) som er gjeldende, inntil reguleringsplanen for Ertsmyran er vedtatt. Formelt sett vil settefiskanlegget ikke være i tråd med nåværende formål. Fylkesmannen forutsetter at planformålet er i tråd med aktiviteten før driften av settefiskanlegget igangsettes.

Sirdal kommune har for øvrig vedtatt at det skal tildeles spillvarme til oppdrettsanlegget, fra likeretteranlegget til Statnett på Ertsmyra. Følgende vedtak ble fattet av formannskapet 03.05.2018 i F-sak 18/57:

Under forutsetning av at det blir inngått avtale mellom Statnett og Sirdal kommune ang. utnyttelse av spillvarme fra Ertsmyra, tildeles spillvarmen etter følgende prioritering:

1. Norsk Ørret AS
2. Askjell Tonstad

Denne tildelingen forutsetter at det inngås avtale med Sirdal kommune vedrørende rettigheter, kostnadsfordeling, mengde mm.

4.3 Vurdering av miljøpåvirkninger

Vurdering av driftsform, valg av renseteknologi og slamhåndtering

Det planlegges et landbasert anlegg, der driftsvannet tas fra tilførselstunnelen til Tonstad kraftverk, og rensed utslipp fra driften skal gå tilbake til samme tunnel. Kraftverket har sitt utløp i Sirdalsvannet, som dermed blir resipient for virksomheten. Landbaserte anlegg kan, som tidligere nevnt, enten bygges som gjennomstrømningsanlegg (FTS – Flow Through System) eller som resirkuleringsanlegg (RAS – Resirculation Aquaculture System). Anlegget på Tonstad skal bygges som et gjennomstrømningsanlegg.

Søker har blant annet begrunnet valget av renseløsning med at et RAS-anlegg vil gi betydelig økte kostnader. Det er ikke lagt fram kalkyler for kostnadsforskjellen mellom de to typene anlegg, men vi er kjent med at det er betydelig høyere kostnader forbundet med å bygge et resirkuleringsanlegg enn et gjennomstrømningsanlegg. Fylkesmannen viser til forurensningsloven § 2 nr. 3 med retningslinjer for gjennomføring av loven, der det framgår at beste tilgjengelige teknologi (BAT – best available technology) skal benyttes etter en samlet vurdering av miljø og økonomiske forhold. Vi viser også til naturmangfoldloven §§ 11 og 12 om at *kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*. I utgangspunktet skal den teknologien velges som gir minst utslipp, noe som i dette tilfelle tilsier bruk av RAS-teknologi. Kostnadene ved valg av teknologi skal også vurderes, og vi har forståelse for at det i en startfase er ønskelig å etablere et gjennomstrømningsanlegg for å holde kostnadene nede. Dette kan forsvares fordi Sirdalsvannet er en god resipient, og utslippet vil være av moderat størrelse. Det er imidlertid svært stor usikkerhet knyttet til vannets tilstand blant annet mht. innholdet av næringsstoffer, som det framgår av vurderingen av resipienten nedenfor. Når det i tillegg er stor usikkerhet knyttet til rensegrad, understreker Fylkesmannen at det kan bli aktuelt å kreve ytterligere rensertiltak dersom det viser seg nødvendig for å oppnå målet om minst god tilstand etter vannforskriften. Søker må derfor bygge anlegget på en slik måte at senere innføring av ytterligere rensetrinn/RAS-teknologi blir mulig. Vi viser til tillatelsens vilkår 2.5.4 om BAT.

De største utslippene fra akvakulturproduksjon er oppløste næringssalter og partikler av organisk materiale, og mengdene er en direkte følge av fôret som brukes. Et overslag over samlet brutto produksjon av avfallsstoffer (eksklusive ev. rensing) kan regnes ut basert på innholdet av nitrogen, fosfor og karbon i fôret, med fratrekk av mengdene av de samme parametrene i produsert fisk.

Netto utslipp til miljøet vil være differansen mellom bruttoutsippet og det som er fjernet med utslippsreducerende tiltak. Tradisjonelt har rensiltakene i landbaserte anlegg bestått av ulike former for sedimentering eller filtrering som fjerner partikler fra avløpet, og på denne måten samler opp fôrrester og fekalier som slam. Rensing av utslipp i nyere anlegg kan også inkludere ulike typer biofilter, fosforfelling, denitrifikasjon m.m. Bruk av enkelte utslippsreducerende teknikker kan teoretisk sett gjøre at en viss del av utslippene av nitrogen og karbon går til luft i stedet for vann. Uansett vil alt fôr som ikke blir til fisk eller slam, bli til utslipp til miljøet.

Spesifikt utslipp er utslippene av nitrogen, fosfor og karbon per tonn fisk som blir produsert. Dette blir påvirket av driftsform, altså om anlegget bruker gjennomstrømming eller resirkulering av vann, og hva slags utslippsreducerende teknikker som blir brukt. Fylkesmannen i Vestland har samlet erfaringsdata fra landbaserte akvakulturanlegg i Vestland de siste årene, i hovedsak fra settefisk- og postsmoltanlegg. Der er det dokumentert at mengde oppsamlet slam og rensegrad (prosentvis reduksjon av avfallsstoffer før utslipp til sjø) for det enkelte anlegg naturlig nok er tett koblet opp mot fôrfaktoren. I anlegg med lav fôrfaktor, dvs. ned mot biologisk fôrfaktor (den mengde fôr som går med for å produsere en viss biomasse), får man relativt sett tak i lite slam, og rensegraden er lav. Disse anleggene reduserer nitrogenutslippene med 3-6 %. Andre anlegg med høyere fôrfaktor oppnår en høyere og tilsynelatende «bedre» rensegrad. Dette skyldes i praksis bare økt overskuddsfôr i det oppsamlede slammet, og gir også større spesifikke utslipp pr. tonn fisk produsert. Alle anleggene i undersøkelsen til Fylkesmannen i Vestland hadde høyere fôrfaktor enn biologisk fôrfaktor, og alle anleggene hadde vesentlig lavere utslippsreduksjon enn det som var lagt til grunn i utslippstillatelsene fra Fylkesmannen i Vestland.

Vi har etterspurt dokumentasjon på rensegraden fra søker. I e-post datert 06.01.2020 har Trond Rafoss på vegne av Norsk Ørret svart på forespørselen om tilleggsinformasjon. Rafoss viser til rapport fra Rambøll som ble publisert 22.10.2019, om *Kunnskapsgrunnlag for rensing av utslipp fra landbasert akvakultur*. Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Miljødirektoratet, og det er gjort undersøkelser med innhenting av informasjon om rensegrad innhentet fra 4 gjennomstrømningsanlegg, 3 RAS-anlegg og 3 kombianlegg. Formålet har vært å foreslå veiledende verdier til utslippskrav. Dette viste seg imidlertid ikke gjennomførbart i praksis, fordi både målemetoder og -resultater sprikte for mye. Slik status er i dag er det derfor svært usikkert hvor mye et anlegg som omsøkt vil slippe ut av næringssalter og organisk stoff.

Søker har, til tross for lite konsistente data knyttet til rensegrad, beregnet at settefiskanlegget etter rensing vil ha et årlig utslipp på 3,2 tonn nitrogen og 0,3 tonn fosfor. Anlegget vil ifølge beregningene slippe ut 8,1 tonn suspendert tørrstoff (SS) og 6,1 tonn biokjemisk oksygenforbruk over 5 dager (BOF₅). Norsk ørret har sammenlignet utslippet fra settefiskanlegget med utslippet fra matfiskanlegget (det åpne merdanlegget) ved Rutlebekk i Sirdalsvatnet. Utslippet av nitrogen, fosfor og organisk karbon fra settefiskanlegget vil være på noen få prosent av utslippet fra matfiskanlegget på Rutlebekk. Fôrfaktor er oppgitt til å være 1,3 som vi anser for å være et høyt tall. Som beskrevet ovenfor har fôrfaktoren stor betydning for det spesifikke utslippet fra anlegget (utslipp av kg N, P og TOC pr. tonn fisk produsert). Norsk ørret må derfor tilstrebe å presse ned fôrfaktoren i produksjonen. I tillegg er det viktig å ha lavest mulig fosforinnhold i fôret, da fosfor som regel er begrensende for primærproduksjonen i ferskvann.

Det er altså knyttet betydelig usikkerhet til rensegraden, både i resirkuleringsanlegg og gjennomstrømningsanlegg. Et RAS-anlegg vil ha et betydelig lavere vannforbruk, men det er usikkert hvor mye bedre et RAS-anlegg reduserer utslippet i forhold til et gjennomstrømningsanlegg. Rensing i et gjennomstrømningsanlegg vil som oftest skje ved bruk av mekaniske filtre nedstrøms fiskekarene før utslipp, slik tilfellet er for omsøkte anlegg. I RAS-anlegg vil vannet gjenbrukes, og resirkulert vann fra fiskekarene vil renses i flere trinn før retur til karene. I tillegg til mekanisk trinn (trommelfilter) kan det også være et biologisk rensetrinn (biofilter) og et avgassingstrinn. Det er stort fokus på rensing, primært for å sikre at resirkulert vann som skal gjenbrukes i fiskekarene har god nok kvalitet til formålet. Vann som tas ut av resirkuleringsprosessen slippes til resipient etter rensetrinnene.

Tradisjonelt har det vært vanlig å fastsette vilkår med krav til rensegrad i utslippstillatelser til settefiskanlegg. På grunnlag av resultatene fra undersøkelsene som er gjort av Fylkesmannen i Vestland samt ovennevnte rapport fra Rambøll som viser at høy rensegrad ikke nødvendigvis medfører reduserte utslipp til resipienten, har vi valgt å regulere utslippene på en annen måte. I stedet for vilkår til rensegrad har vi satt mengdekrav for nitrogen, fosfor og TOC (tonn pr. år), og i tillegg er det fastsatt grenseverdi for spesifikt utslipp fra anlegget. Vi har satt grenseverdiene 10 % lavere enn omsøkte utslippsmengder, da vi mener det bør være mulig å redusere førfaktoren i forhold til det som er omsøkt.

Begge anleggstypenes renseløsninger vil produsere slam, som kan behandles på ulike måter ved anleggene. Slammet vil gjerne gjennomgå fortykning, avanning og tørking, og kan etter dette benyttes til gjødsel. I søknaden er det få detaljer knyttet til behandling og håndtering av slam. Det framgår at det trolig vil bli produsert omkring 1 tonn slam per tonn produsert fisk, med et tørrstoffinnhold på 25-30 %. Dette innebærer at det vil bli et relativt betydelig volum og areal som må settes av til lagring av slam ved anlegget. Vi forutsetter at slam samles opp og lagres slik at dette ikke kan gi avrenning til resipient. Fylkesmannen antar at slammet skal gjennomgå fortykning og mellomlagres i tett tank før disponering, f.eks. på jordbruksareal dersom slik disponering godkjennes av Mattilsynet etter gjeldende regelverk. Det er ikke gitt noen opplysning om hvordan søker planlegger å håndtere rejektivann fra fortykkeren. Fylkesmannen har fastsatt vilkår om at det må framlegges en redegjørelse/plan for slamhåndteringen ved anlegget, jf. vilkår 8.2. Planen skal foreligge hos Fylkesmannen minst fire uker før tillatelsen tas i bruk (samme frist som for overvåkningsplan, jf. vilkår 10.1).

Vurdering av påvirkning på resipienten

Som nevnt ble det i 2017 gitt tillatelse til etablering av merdanlegg for oppdrett av ørret og røye ved Rutlebekk i Sirdalsvatnet. Lokaliteten ligger like ved utslippspunktet for Tonstad kraftverk. Lokaliteten ble etablert ca. 400 meter sør for lokaliteten som opprinnelig var omsøkt. Dette skyldes at søker ønsket å unngå ulempene forårsaket av kraftig strøm som en følge av kraftverksutløpet. Utslipet av organisk stoff og næringsalter fra settefiskanlegget vil likevel påvirke det samme området av Sirdalsvatnet. De forurensningsmessige vurderingene som ble gjort i forbindelse med behandlingen av søknaden om merdoppdrett er i utgangspunktet dermed gyldige også i denne saken. Strømmålinger og resipientvurdering vedlagt søknaden om merdoppdrett kan også benyttes som kunnskapsgrunnlag i foreliggende sak^{1,2}. Utslippene fra settefiskanlegget vil imidlertid være betydelig lavere enn fra merdanlegget.

¹ Bio Consult AS v/Arne Skaar (2016) *Strømmåling gjennomført i perioden 30.06 – 1.07.16 – lokalitet Rutlebekk i Sirdalsvatnet*

² Rådgivende Biologer AS v/Geir Helge Johnsen (2016) *Dokumentasjonsgrunnlag for søknad om merdbasert oppdrett av ørret og røye i Sirdalsvatnet*

Den direkte resipienten er vannforekomsten Sirdalsvatnet med ID-nr 026-1400-L iht. www.vann-nett.no. Vannforekomsten er registrert med vanntype stor, kalkfattig og klar (vanntypekode LSL32113 og nasjonal vanntypekode L105bN). Største dyp er 165 m og middeldyp er 94 m. Samlet volum er 1800 millioner kubikkmeter. Ifølge søknaden med vedlegg er det et temperatursjikt på 40 m dyp vinterstid og 20-25 m sommerstid. Nedbørsfeltet er økt betydelig etter overføring av øvre del av Kvina-vassdraget til Sira. Oppholdstiden er etter dette forkortet, og vannutskiftningen er teoretisk sett omtrent tre ganger per år. Sirdalsvatnet munner ut i vannforekomsten Sira med ID-nr. 026-54-R fra Sirdalsvatn til Lundevatnet med utløp i Lundevatnet med ID-nr 026-1399-L.

Strømmåling i forbindelse med søknaden om merdoppdrett ble gjennomført i perioden 30. juni til 1. juli 2016. Maks. strømhastighet på 3, 25 og 50 meters dyp var hhv. 44, 37 og 25 cm/sek. Gjennomsnitt for de samme dyp var hhv. 5, 6 og 6 cm/sek. Det ble registrert begrenset med strømstille perioder. På 3 meters dyp utgjorde det 5,42 % av tiden, på 25 m 2,99 % og på 50 m 2,85 %. Progressiv vektor viste at tenkt partikkel hadde beveget seg ca. 21 km sør og ca. 62 km øst på 3 meters dyp i måleperioden. På 25 m dyp hadde partikkelen beveget seg ca. 28 km sør og 22 km øst, mens det på 50 m dyp hadde beveget seg 52 km sør og 8 km vest.

Sirdalsvatnet har moderat økologisk tilstand, og kjemisk tilstand er udefinert, jf. www.vann-nett.no. Vannforekomsten er i risiko for ikke å oppnå målet om god økologisk og kjemisk tilstand i 2021. Sur nedbør er registrert med svært stor grad av påvirkning på den økologiske tilstanden. Vannkraftregulering er registrert med middels grad og klimaendringer med liten grad.

Utslippet fra merdanlegget ved Rutlebekk er den desidert største enkeltkilden til næringsalter og organisk stoff til Sirdalsvannet, jf. vurderingen ovenfor. Utslippene fra avløpsrenseanlegg på Tonstad og Handeland går også til samme resipient. Det rensede avløpsvannet fra Handeland renseanlegg går i hovedsak i overføringstunnel fra Tjørhomvatnet via Ousdalsvatnet til Tonstad kraftverk med utslipp i Sirdalsvatnet³. I tillegg er det noe landbruk oppstrøms Tonstad, som bidrar til tilførsler av næringsalter og organisk stoff. Avløpsrenseanlegget på Tonstad er registrert med ukjent grad av påvirkning. Vi vurderer graden av påvirkning fra renseanlegget på Tonstad som liten annet enn lokalt ved utslippet. I henhold til egenkontrollrapporten for utslipp fra Handeland renseanlegg ble det sluppet ut totalt ca. 165 kg fosfor, 7,2 tonn nitrogen, 14 tonn KOF og 4,2 tonn BOF₅ i 2019

Det er også utslipp av sigevann fra Viraksveien avfallsdeponi til Sirdalsvatnet via Lindåna. Ifølge årsrapporten av 2012 for Viraksveien avfallsdeponi har sigevannssedimentet høy konsentrasjon av blant annet PCB, PAH, sink og kadmium. Det er uvisst i hvilken grad dette påvirker den kjemiske tilstanden i Sirdalsvatnet.

I tillegg til de ovennevnte utslippkildene er det viktig å være oppmerksom på at selve reguleringen av vassdraget og vanntilførselen fra kraftverket vil ha betydning for vannkjemien i vannet. Dette understøttes av målinger nedstrøms ved Sira, tatt som en del av Elvetilførselsprogrammet (nå avsluttet) tilgjengelig på www.vannmiljo.miljodirektoratet.no.

I 2011 ble det målt et fosfornivå på 16 µg/l oppe ved Tonstad, noe som gir tilstandsklasse *svært dårlig* for denne vanntypen. Vi har valgt å ikke legge vekt på denne ene målingen, siden dette kun er en enkeltmåling. Kunnskapsgrunnlaget er ikke tilfredsstillende når det gjelder innholdet av næringsalter og organisk belastning. Det er derfor viktig å overvåke tilstanden med hensyn til disse parametrene, jf. vilkår 11.2 i utslippstillatelsen.

³ Ecofact v/Ulla P. Fedje (2019) Handeland renseanlegg, Sirdal kommune, Ecofact rapport 658

Fiskeoppdrett vil i alle tilfeller medføre utslipp av næringssalter og organisk materiale, og ofte også kjemikalier. Oppdrett av fisk utgjør den største kilden til menneskeskapt næringssalter langs kysten. Forurensning fra oppdrett kan blant annet føre til nedslamming og begroing av oppvekstområder for akvatisk fauna, økt algeproduksjon og i verste fall oksygensvikt med alvorlige konsekvenser for fisk og andre vannlevende organismer. Redusert vannkvalitet vil også kunne påvirke oppdrettsfisken negativt ved hemmet vekst og mindre motstand mot sykdommer. Dette gjelder spesielt vannforekomster med dårlig vannutskiftning, selv om effektene som oftest er lokale. Videre kan kjemikaliebruk gi skade på følsomme arter og skadelige langtidsvirkninger på vannmiljøet. Legemidler som brukes for å bekjempe fiskesykdommer kan også ha negative konsekvenser for miljøet.

Samtidig mener vi at et landbasert akvakulturanlegg gir mulighet til å ha direkte kontroll med utslippet fra virksomheten, i motsetning til et åpent merdanlegg. Et landbasert anlegg har også betydelig redusert rømnings- og smittefare i forhold til et åpent anlegg i sjø/ferskvann.

Det er ikke gjort nye resipientundersøkelser i forbindelse med søknaden. I søknaden om merdoppdrett ble det gjennomført strømmålinger, og det ble også gjort vurderinger av tiltakets miljøpåvirkning på grunnlag av eksisterende undersøkelser. Søker konkluderte med at dette anlegget ikke var forventet å ville få noen påviselig betydning for eutrofitilstanden i innsjøen. I søknaden om settefiskanlegg slår søker fast at det rensede utslippet vil utgjøre en liten del av tilførte næringssalter og organisk stoff til Sirdalsvatnet, og adskillig mindre enn utslippet fra merdoppdrettsanlegget. De antar derfor at det nye utslippet ikke vil få større betydning for vannforekomsten.

Fylkesmannen er enig med søker i at resipientkapasiteten i Sirdalsvatnet i utgangspunktet kan regnes som god, men det råder likevel usikkerhet rundt næringssaltinnholdet og klassifiseringen etter vannforskriften. Det er også usikkerhet knyttet til konsekvensene av utslipp i Sirdalsvatnet på vassdraget nedstrøms. Fylkesmannen har tidligere gjort beregninger som tilsier at innholdet av total fosfor i Lundevann til tider kan være tett opp mot grensen mellom *god* og *moderat tilstand*⁴. Vi har imidlertid understreket at beregningene er meget usikre. Det kan også tenkes at utslippet kan gi effekter lokalt ved utslippspunktet, selv om spredningen trolig vil bli god. Da det ikke foreligger nye undersøkelser og fordi tilstanden i resipienten er usikker mht. innholdet av næringssalter tillegges *føre-var-prinsippet* vekt, jf. naturmangfoldlovens § 9. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Dette tilsier at man skal utvise varsomhet med å tillate ytterligere belastning på økosystemet dersom det råder usikkerhet rundt konsekvensene. Vi stiller derfor vilkår om at Norsk Ørret AS skal utarbeide en plan, jf. vilkår 11.2 som kan dokumentere om våre krav til miljøtilstanden, jf. pkt. 11.1 i tillatelsen, oppnås. Planen skal oversendes Fylkesmannen minst seks uker før tillatelsen tas i bruk. Undersøkelsene i planen skal gjennomføres for første gang før tillatelsen tas i bruk.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er i så måte aktuelle. For å sikre kunnskapsgrunnlaget og hindre mulig vesentlig skade på naturmangfoldet, stiller vi vilkår om undersøkelser som kan dokumentere oppnåelse av våre krav til miljøtilstanden. Vi vurderer vilkårene som rimelige ut fra

⁴ Brev fra Fylkesmannen i Agder til Miljødirektoratet datert 03.01.2019, *Behandling av klage på utvidelse av akvakultur ved lokalitet 37097 Rekevika i Lundevann i Flekkefjord kommune.*

tiltaket og skadens karakter og at de vil gi de beste samfunnsmessige resultatene ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold. Vi understreker at det kan bli aktuelt å kreve strengere rensekrav, dersom det viser seg at utslippet vil bidra til å vanskeliggjøre målsetningen om god tilstand etter vannforskriften, jf. forurensningsloven § 18.

Vurdering etter vannforskriften

Vannforskriften setter krav om god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene, og at det skal utarbeides sektorvise tiltaksplaner for å sikre at miljømålene nås.

Dersom tiltak fører til at vannforekomstene endrer tilstandsklasse i negativ retning vil det foreligge en forringelse. Etter vannforskriften kan ikke nye inngrep/ny aktivitet tillates i en vannforekomst som ikke vil nå miljømålet om god tilstand, med mindre visse vilkår er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Vi må derfor vurdere om vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse etter forurensningsloven. Med det kunnskapsgrunnlaget vi besitter i dag, anser vi vannforskriften § 4 som ivaretatt da tiltaket med nevnte vilkår ikke forventes å medføre en forringelse av den økologiske tilstanden. Det er som følge ikke nødvendig å vurdere tiltaket etter vannforskriften § 12. Fylkesmannen understreker at det er mye usikkerhet knyttet til tilstanden i resipienten. Dersom overvåking viser at forurensningen likevel medfører forringelse av tilstanden og at miljømål i vannforskriften blir vanskeligere å oppnå, kan Fylkesmannen endre vilkårene eller oppheve utslippstillatelsen. Det må påregnes at det kan være aktuelt å fastsette vilkår om høyere rensegrad.

Som søker er kjent med, er det igangsatt prosjekt med samordnet overvåking i resipienten. Overvåkingen av effektene av utslippet fra settefiskanlegget må inkluderes i programmet for samordnet overvåking.

Når det gjelder vår beskrivelse av tiltakets virkning for naturvern, biologisk mangfold, friluftsliv og fisk for øvrig, viser vil til vår uttalelse til saken.

5 Konklusjon

Fylkesmannen finner etter en totalvurdering at det omsøkte anlegget kan tillates. Vi har vurdert risikoen ved tiltaket som akseptabel. Vi forutsetter at virksomheten drives i samsvar med vilkårene i tillatelsen og i forurensningsregelverket for øvrig. Utslippsmengdene av næringsalter og organisk stoff er også relativt små, sammenlignet med den største enkeltkilden i området, som er merdanlegget ved Rutlebekk. Utslippet av fosfor fra settefiskanlegget vil ifølge søkers beregninger likevel være 3-4 ganger så stort som utslippet fra avløpsrenseanlegget på Tonstad. Utslippet av organisk stoff målt som BOF_5 vil være i samme størrelsesorden som det som kommer fra renseanlegget. Disse beregningene er, som det framgår av vurderingen ovenfor usikre, men utslippet vil med all sannsynlighet bli betydelig i forhold til det som tilføres resipienten fra det stedlige avløpsrenseanlegget. Vi har imidlertid lagt vekt på at anlegget er landbasert. Dette muliggjør ytterligere rensing dersom resultatene av overvåking i henhold til vilkår 11, viser at det er fare for forringelse eller vanskeliggjøring av måloppnåelse etter vannforskriften innen de fastsatte fristene, jf. §§ 4 og 8.

Denne tillatelsen fritar ikke Norsk Ørret AS fra å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

6 Frister

Tabell 2 frister i utslippstillatelsen

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Utarbeidelse av måleprogram	Fire uker før tillatelsen tas i bruk	10.3
Årlig rapportering	01.03 hvert år	10.5/11.3
Utarbeidelse av overvåkningsplan	Fire uker før tillatelsen tas i bruk	11.2
Rapportering av resultater fra miljøundersøkelser og registrering i Vannmiljø	Fortløpende	11.3
Redegjørelse for slamhåndtering og dokumentasjon på beregning av rensegrad inkludert utslippene av rejektivann fra slamhåndtering	Fire uker før tillatelsen tas i bruk	8.2

7 Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

En eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute, eller klagen er avgjort.

Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

8 Kunngjøring

Fylkesmannen vil kunngjøre vedtaket om tillatelse på vår hjemmeside; www.fylkesmannen.no/av

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Ingunn Løvdal (e.f.)
miljøverndirektør
miljøvern avdelingen

Bjørn Stokke
seniorrådgiver
miljøvern avdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Mattilsynet, Region Sør og Vest

Rogaland fylkeskommune

Norges vassdrags- og
energidirektorat

Fiskeridirektoratet

Agder fylkeskommune

Sirdal kommune

Postboks 383

Postboks 130

Postboks 5091, Majorstuen

Postboks 185 Sentrum

Postboks 788 Stoa

Tonstad

2381

4001

0301

5804

4809

4440

BRUMUNDDAL

STAVANGER

OSLO

BERGEN

ARENDAL

TONSTAD

Fylkesmannen i Agder

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av landbasert settefiskanlegg for Norsk Ørret AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen gjelder på de vilkår som er gitt i dette dokumentet med vedlegg. Tillatelsen gjelder fra det tidspunkt virksomheten har fått endelig tillatelse etter akvakulturloven.

Virksomheten må på forhånd avklare med Fylkesmannen i Agder dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen i Agder kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Virksomhetsdata

Virksomhet	Norsk Ørret AS
Beliggenhet/gateadresse	Tonstادتippen/Ertstippen, 4440 TONSTAD
Postadresse	Abelsnes 60, 4404 FLEKKEFJORD
Kommune og fylke	Sirdal, Agder
Org. nummer (virksomhet)	915267653
NACE-kode og bransje	03.222 - Produksjon av yngel og settefisk i hav- og kystbasert akvakultur

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2020.0206.T	4228.0030.01

Tillatelse gitt: 22.10.2020	Endringsnummer:	Sist endret:
Ingunn Løvdal miljøverndirektør		Bjørn Stokke seniorrådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innholdsfortegnelse

Forutsetninger	4
1. Rammer.....	5
2. Generelle vilkår	5
2.1. Utslippsbegrensninger.....	5
2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	5
2.3. Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.4. Tiltak ved økt forurensningsfare.....	5
2.5. Internkontroll	6
2.5.1. Miljørisikovurdering og forebyggende tiltak	6
2.5.2. Avvikshåndtering	6
2.5.3. Kompetanse	6
2.5.4. Beste tilgjengelige teknikker og utskifting av utstyr.....	6
2.6. Nærmiljø.....	7
3. Utslipp til vann	8
3.1. Utslipp til resipient.....	8
3.2. Påslipp til kommunalt nett	8
3.3. Vannforbruk.....	8
3.4. Fôring	8
3.5. Oljeholdig avløpsvann	8
3.6. Overflatevann	9
3.7. Medisiner og kjemikalier	9
4. Utslipp til luft	9
5. Utslipp av støy.....	9
6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter	10
7. Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	10
8. Avfall og slam	10
8.1. Generelle krav.....	10
8.2. Produksjonsavfall og slam	11
8.3. Medisin- og kjemikalierester	11
8.4. Håndtering av annet avfall	12
9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	12
9.1. Etablering av beredskap	12
9.2. Varsling av akutt forurensning.....	12

10. Utslippskontroll	12
10.1. Målinger og beregning av utslipp	12
10.2. Utslippskontroll	12
10.3. Program for utslippskontroll	13
10.4. Kvalitetssikring.....	13
10.5. Rapportering til Fylkesmannen	14
10.6. Journalføring.....	14
11. Krav til overvåking.....	15
11.1. Miljøtilstand i resipient	15
11.2. Krav til overvåking i resipient.....	15
11.3. Rapportering til Fylkesmannen	15
12. Energi.....	16
13. Eierskifte	16
14. Nedleggelse.....	16
15. Tilsyn.....	16
VEDLEGG 1.....	17
Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....	17

Forutsetninger

Produksjonsrammen i denne tillatelsen kan først tas i bruk fra det tidspunkt Agder fylkeskommune har gitt tillatelse etter akvakulturloven. Dersom fylkeskommunens vedtak gir tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det tillatelsen etter forurensningsloven tillater, er det produksjonsrammen i fylkeskommunens vedtak som er gjeldende avgrensning.

Dersom tillatelsen etter akvakulturloven på et senere tidspunkt faller bort, vil heller ikke tillatelsen etter forurensningsloven gjelde lenger.

Tillatelsen gjelder bare sammen med de vilkårene som er gitt i dette dokumentet. Virksomheten må rette seg etter alle vilkårene i tillatelsen, da dette er særskilte juridiske krav til virksomheten. Utfyllende kommentarer til enkelte av vilkårene står i oversendelsesbrevet, og dokumentene må leses i sammenheng med hverandre.

1. Rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra landbasert settefiskproduksjon for innlandsørret (*Salmo trutta*) på Tonstadtippen/Ertstippen i Sirdal kommune. Produksjonsrammen er på inntil 2 millioner 30 grams ørret per år, med en total årsproduksjon på inntil 60 tonn. Det er oppgitt at forventet fôrforbruk vil være 78 tonn per år.

Ved planer om vesentlige endringer, inkludert utskifting av utstyr, skal virksomheten søke om endring av tillatelsen. Dette gjelder selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte utslippsgrensene etter at endringene er gjennomført. Hvis annet ikke er klart bestemt i denne tillatelsen, skal den ansvarlige til enhver tid drive virksomheten i samsvar med alle relevante krav i det gjeldene forurensningsregelverket.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Dette gjelder likevel ikke utslipp av stoffer på prioritetslisten, oppført som vedlegg 1 i tillatelsen. Disse stoffene er blant de mest helse- og miljøfarlige stoffene som er i bruk. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt hvis utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Virksomheten skal være spesielt oppmerksom på eventuell fare for utslipp av stoffene på prioritetslisten (Vedlegg 1).

2.2. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Reduksjon av utslipp skal være basert på en miljørisikovurdering som beskrevet i pkt. 2.5.1. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 uttrykkelig er satt grenser for.

2.3. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7.

2.4. Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen i Agder om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles i henhold til pkt. 9.2.

2.5. Internkontroll

Norsk Ørret AS plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

2.5.1. Miljørisikovurdering og forebyggende tiltak

Virksomheten skal vurdere om aktivitetene ved virksomheten kan medføre fare for forurensning av det ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6, og vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Risikovurderingen skal være dokumentert, og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning av vann, grunn og luft, herunder utslipp av støy. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning, inkludert akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser forurensningen kan medføre. Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over forebyggende tiltak, i form av en handlingsplan.

2.5.2. Avvikshåndtering

Avvik som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer undersøkelser av årsakene til at avvikene har skjedd, vurdering og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

2.5.3. Kompetanse

Virksomheten skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Virksomheten skal råde over tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet.

2.5.4. Beste tilgjengelige teknikker og utskifting av utstyr

Virksomheten plikter som en del av sin internkontroll å holde seg oppdatert på de beste tilgjengelige teknikker for bransjen (BAT). Anlegget skal bruke de beste tilgjengelige teknikker så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

Dersom det foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

2.6. Nærmiljø

Virksomheten skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at forurensning til nærmiljøet blir redusert til et minimum. Alt av innsatsstoff, kjemikalier, avfall og lignende som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte være en fare eller ulempe for miljøet, skal være sikret mot tilgjengelighet fra uvedkommende.

Alle lagertanker for flytende tilsatsstoff, innsatskjemikalier eller avfall som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte være en fare eller ulempe for miljøet, skal sikres mot overfylling og lekkasje. Tanker for petroleumsprodukter på mer enn 10 m³ og for andre farlige kjemikalier/farlig avfall over 2 m³ er omfattet av særskilte krav gjennom forurensningsforskriften kapittel 18.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslipp til resipient

Før utslipp til resipient skal driftsvann renses gjennom renseanlegg. Utslippet skal ikke overskride følgende utslippsmengde:

Tabell 3-1: grenseverdier for utslipp med krav om målinger eller beregninger, jf. punkt 10.2

Komponent	Utslippsgrenser			Gjelder fra
	Korttidsgrense* Midlingstid: 1 mnd	Langtidsgrense Midlingstid: 1 år	Spesifikt utslipp** Midlingstid: 1 år	
Total nitrogen (tot-N)	ikke fastsatt	2,9 tonn/år	48,3 kg/tonn fisk	13.10.2020
Total fosfor (tot-P)	ikke fastsatt	0,27 tonn/år	4,5 kg/tonn fisk	13.10.2020
Total organisk karbon (TOC)	ikke fastsatt	2,4 tonn/år	40 kg/tonn fisk	13.10.2020

* Utslipp per dag, ** Utslipp per tonn produsert biomasse

Utslippet skal ikke påvirke vannkvaliteten i resipient slik at tilstandsklassen til resipienten blir varig endret. Den til enhver tid gjeldene veilederen for tilstandsklassifisering av vann skal benyttes ved vurdering av tilstandsklasser.

Utslippsvann skal føres ut i resipienten på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig. Ved plassering av utslippspunkt må det tas hensyn til strøm- og bunnforhold for å sikre minst mulig negative effekter på resipienten. Det må innhentes nødvendige data for å kunne vurdere plasseringen av utslippspunktet. Utslippsvann skal ikke nå overflaten om sommeren og utslippet skal ikke føres inn i strandsonen. Fylkesmannen i Agder skal ha melding om utslippspunktets posisjon så snart dette er fastsatt.

Dersom det vises tegn til nedslamming i resipient, skal tiltak straks iverksettes.

Virksomheten skal ha oversikt over typer og mengder av stoffer som slippes ut fra anlegget. Utslippene til vann skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig. Det skal gjennomføres inspeksjoner av rensenheter og tilknyttede installasjoner for å sikre at utstyret fungerer som bestemt. Inspeksjonene skal loggføres og inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

3.2. Påslipp til kommunalt nett

Utslipp av sanitæravløpsvann fra personalrom skal også håndteres i tråd med krav fra Sirdal kommune.

3.3. Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.4. Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig.

3.5. Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet slik at utslipp ikke overskrider grensen på 20 mg/l.

3.6. Overflatevann

Eventuell avrenning fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.7. Medisiner og kjemikalier

Det er ikke satt konkrete utslippsgrenser for utslipp til vann av medisiner, insekticid, desinfeksjonsmidler m.m. fra produksjonen. Bruk og utslipp av slike stoffer skal skje i samsvar med gjeldene regelverk og retningslinjer fra aktuelle myndigheter. Lager skal være utilgjengelig for uvedkommende og skal være sikret mot søl, lekkasje og uhell, for eksempel med oppsamlingsarrangement som rommer tankens volum. Ved fôring med medisinfôr skal mest mulig fôrspill og ekskrement samles opp. Oppsamlet fôrspill/ekskrement skal håndteres i samsvar med pkt. 8.

4. Utslipp til luft

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser, slamhåndtering og fra utearealer, for eksempel lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Virksomhetens drift av anlegget, håndtering av avfall, samt andre aktiviteter skal skje på en slik måte at de ikke fører til urimelige luktulempere for naboer eller andre utenfor virksomhetens område.

5. Utslipp av støy

Anlegget skal utformes og drives slik at det ikke oppstår urimelige støyplager for omgivelsene.

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som fritt feltsverdi ved fasade som er mest rammet av støy:

Mandag-Fredag	Kveld Mandag-Fredag	Lørdag	Søndag/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L_{den}	50 $L_{evening}$	50 L_{den}	45 L_{den}	45 L_{night}	60 A_{Fmax}

* L_{den} : A-veiet lydnivå for dag-kveld-natt (day-evening-night), sammensatt av langtids A-veide gjennomsnittlige lydnivå for hhv. dag/kveld/natt med tillegg på 0/5/10 dB.

* $L_{evening}$: A-veiet ekvivalentnivå for 4 timers kveldsperiode fra kl. 19-23.

* L_{night} : A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperioder fra kl. 23-07.

* L_{AFmax} : Gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene LAF (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.

Støygrensene gjelder all støy fra virksomhetens ordinære drift, inkludert intern transport på virksomhetens område og lossing/lasting av råvarer og produkt. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av tilsatte ved virksomheten er likevel ikke omfattet av grensene. Selv om virksomheten holder seg innenfor grensene, plikter virksomheten å redusere sitt bidrag av støy til omgivelsene i størst mulig grad.

6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet. Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette. Utfylling, graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven.

7. Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer, medisiner og stoffblandinger som brukes i virksomheten, herunder hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at det har blitt foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. punkt 2.5.

Internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe².

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket³ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

8. Avfall og slam

8.1. Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av driften av anlegget. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldene regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven,

² Jf. Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

³ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.
Tillatelse nr. 2020.0206.T

Tillatelse gitt: 22.10.2020 | Sist endret: [...]

herunder avfallsforskriften⁴.

Avfall som oppstår i virksomheten skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må skje i overensstemmelse med gjeldene regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.

Lagring av farlig avfall skal skje under tak og lageret skal være sikret mot tilgjengelighet for uvedkommende. Lagertanker for flytende avfall skal sikres mot søl og lekkasjer, for eksempel med oppsamlingsarrangement som rommer tankens volum. Alle avfallstyper skal være varig merket med innhold. Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall og skal ikke lagres lenger enn 12 måneder før det leveres til godkjent mottak. Virksomheten skal kunne dokumentere at farlig avfall er levert til godkjent mottak, samt at avfallet er deklarerert gjennom www.avfallsdeklarering.no.

Tanker for farlig kjemikalier/farlig avfall over 2 m³ er omfattet av særskilte krav gjennom forurensningsforskriften kapittel 18.

8.2. Produksjonsavfall og slam

Død fisk, fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres slik at det ikke oppstår forurensningsmessige ulemper. Anlegget skal ha tilstrekkelig beredskap for å kunne håndtere massiv død av fisk.

Død fisk, fiskerester, slam eller annet produksjonsavfall skal ikke brennes, graves ned eller dumpes i sjø/vassdrag eller på fyllplass. Alt avfall skal leveres til behandlingsanlegg som er godkjent av myndighetene.

Virksomheten skal utarbeide en plan for tiltak, inkludert alternativ disponering av slam, ved både planlagt og ikke planlagt driftsstans i slambehandlingen. Planen skal være klar ved oppstart av driften, og skal til enhver tid holdes oppdatert.

Norsk Ørret AS skal fremlegge en redegjørelse for slamhåndtering fra anlegget. Her skal det framgå hvilke mengder som forventes å oppstå, hvordan slammet skal behandles og lagres på anlegget, og hvordan slammet planlegges disponert. Det må også utarbeides en beskrivelse over tiltak som skal gjennomføres for å sikre at slamhåndteringen ikke medfører fare for forurensning, som kan gi nevneverdige skader og ulemper. Norsk Ørret må vise i hvilken grad rejeaktvann er inkludert i beregning av rensegrad. Planen skal foreligge minst fire uker før tillatelsen tas i bruk.

8.3. Medisin- og kjemikalierester

Ubenyttede rester av medisinfôr, antibiotika, insekticid, samt andre miljøfarlige stoffer, inkludert emballasje, skal samles opp og lagres forsvarlig før avhenting ved produsent eller annen godkjent instans. Det samme gjelder for oppsamlede fôrrester og ekskrement som inneholder antibiotika.

⁴ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1. juni 2004 nr. 930
Tillatelse nr. 2020.0206.T
Tillatelse gitt: 22.10.2020 | Sist endret: [...]

8.4. Håndtering av annet avfall

Emballasje og lignende, samt alt annet avfall som ikke er omfattet av pkt. 8.1, 8.2 og 8.3 skal mellomlagres på forsvarlig måte og leveres til godkjent avfallsanlegg for slike avfallstyper. Avfall må lagres slik at det ikke kan komme på avveie som følge av vind og vær. Virksomheten skal kunne dokumentere levert avfallsmengde fordelt på ulike avfallstyper.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Etablering av beredskap

Virksomheten skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer, jf. pkt. 2.5.1. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

9.2. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles etter gjeldene forskrift⁵. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i Agder i slike tilfeller.

Fylkesmannen skal holdes skriftlig orientert om årsaken til akutte utslipp, samt tiltak som er iverksatt eller planlagt for å motvirke og avgrense virkninger og hindre gjentakelser.

10. Utslippskontroll

10.1. Målinger og beregning av utslipp

Virksomheten skal gjennomføre beregninger og/eller målinger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Eventuelle utregninger av virksomhetens utslipp skal være basert på fôrforbruk og biologisk produksjon.

10.2. Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere sine utslipp, gjennom målinger og/eller beregninger. I dette inngår målinger av volum/mengde, prøvetaking, analyser og beregninger. Målinger og utregninger skal være representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulerte gjennom grenseverdier fastsatt i utslippstillatelsen, jf. tabell 3-1 under punkt 3
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrifter
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og derfor er omfattet av rapporteringsplikt⁶

Virksomheten skal årlig gjøre en faglig begrunnet vurdering av sine utslipp til vann og rapportere

⁵ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9. juli 1992 nr. 1269

⁶ jf. Miljødirektoratets veiledning til egenrapportering fra virksomheter. Veiledningen er lagt ut på

www.miljodirektoratet.no.

Tillatelse nr. 2020.0206.T

Tillatelse gitt: 22.10.2020 | Sist endret: [...]

dette i tråd med punkt 11.3. Utrekninger av årlige utslipp regulert i tabell 3-1 skal være basert på fôrforbruk, biologisk produksjon av fisk og produksjon av slam. Det skal gjøres målinger eller beregninger av mengdene av avløpsvann og produsert slam, og analyser av innholdet av nitrogen (tot-N), fosfor (tot-P) og organisk stoff (TOC) i slammet, jf. vilkårene under punkt 3.

For utslipp til luft og støy må målinger eller beregninger gjennomføres ved behov eller etter særskilt krav fra Fylkesmannen.

10.3. Program for utslippskontroll

Beregninger og/eller målinger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive målemetode og prøvetakingsmetode, utvalgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes. Virksomheten skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse om virksomhetens faktiske utslipp til luft, vann, og støy, med en oversikt over volum og innhold i alle utslippsstrømmer til luft og vann
- en omtale av de ulike trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – utregning) for hver strøm og komponent
- en omtale av måleutstyr som blir brukt til målinger, og frekvens for kontroll og kalibrering av måleutstyret
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkt og prøvetakingsmetodikker (metoder og frekvens)
- en omtale av valgte metoder/standarder for analyse
- dersom det er aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltakelse i ringtester (SLP) og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse om hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert. Måleprogram skal være utarbeidet senest fire uker før tillatelsen tas i bruk.

10.4. Kvalitetssikring

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Fylkesmannen i Agder kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det kan dokumenteres at den er minst like formålstjenlig. Virksomheten er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder. Dersom virksomheten bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

10.5. Rapportering til Fylkesmannen

Innen 1. mars hvert år skal virksomheten rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år til Fylkesmannen. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, fôrforbruk, slammengder, resultat av analyser av innholdet av fosfor, nitrogen og karbon i slammet og andre resultater fra utslippskontrollen, oppnådd rensegrad, avfallsmengder og energiforbruk. Rapporteringa skal så langt som mulig skje i samsvar med Miljødirektoratets veiledning til virksomhetenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsgrenser ikke er fastsatt med presise grenseverdier i punkt 3.1 og 4, vil Fylkesmannen ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Virksomheten skal sammen med den årlige egenkontrollrapporten sende Fylkesmannen en rapport om antall luktklager og antall lukthendelser ved virksomheten det siste året. Det skal redegjøres for årsaken til de enkelte lukthendelsene og/eller luktklagene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å avgrense eller stanse utslippet.

Virksomheten skal årlig rapportere et avfallsregnskap som viser en oversikt over alt avfall som er dannet ved anlegget, lagret, behandlet og/eller sendt videre.

10.6. Journalføring

Virksomheten skal regelmessig journalføre følgende data:

- Fiskemengde, herunder total biomasse, antall individer, biomasse og antall produsert fisk siste år.
- Fôrtype og fôrforbruk.
- Mengde død fisk.
- Avfallsmengder og disponeringsløsninger.
- Bruk av antibiotika, insekticid eller andre kjemikalier (både type og mengde).
- Resultat av miljøundersøkelser i resipient.

Journalen skal oppbevares ved anlegget i minst 5 år og være tilgjengelig ved tilsyn fra Fylkesmannen.

11. Krav til overvåking

11.1. Miljøtilstand i resipient

Bunnpåvirkning vil være størst ved utslippspunktet, og avhengig av strømforholdene avtar påvirkningen raskt med økende avstand til utslippet. Utslipp fra anlegget skal ikke føre til at organisk avfall akkumulerer over tid eller at gravende bunndyr ikke kan leve i nærsonen av utslippspunktet. I influensområdet ved utslippspunktet skal tilstanden for vannet, bunnfauna og sedimentet ikke forringes.

Strandsonen i nærheten av utslippspunktet skal ikke være synlig påvirket av utslipp eller annen forurensning.

11.2. Krav til overvåking i resipient

Virksomheten skal overvåke sin påvirkning på resipienten etter en risikobasert overvåkingsplan. Prøvetaking og analyse skal utføres etter etablerte standarder. Miljøundersøkelser skal utføres av kompetent organ med akkreditering for de aktuelle metodene. Virksomheten er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakningspunkter etableres på steder som best mulig kartlegger virksomhetens påvirkning. Overvåkingen skal i størst mulig grad være i henhold til vannforskriften og veileder for klassifisering av miljøtilstand i vann⁷.

Minimumskrav for overvåkingen er:

- Første undersøkelse skal gjennomføres innen 1 år etter at tillatelsen trådte i kraft, dersom det ikke har blitt utført en tilsvarende undersøkelse i løpet av det siste året.
- Sedimentering og bunnfauna rundt utslippspunktet skal overvåkes minst hvert 6 år.
- Prøvetaking skal skje på et tidspunkt da en forventer at belastningen på resipienten er høy.
- Prøvepunktene må plasseres slik at de viser påvirkningen i en gradient med økende avstand fra utslippspunktet.

Ved indikasjoner på redusert miljøtilstand i resipient skal Fylkesmannen i Agder varsles og oppfølgende prøvetaking iverksettes. Overvåkingsplan skal være utarbeidet senest fire uker før tillatelsen tas i bruk.

Virksomheten plikter å gjennomføre mer omfattende granskinger eller overvåkinger dersom Fylkesmannen i Agder finner dette nødvendig for å kartlegge anleggets forurensningseffekt på resipienten, jf. forurensningsloven § 51. Det er igangsatt prosjekt med samordnet overvåking i Sirdalsvannet og bedriften oppfordres til å inkludere anlegget i felles overvåkingsprogram. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

11.3. Rapportering til Fylkesmannen

Rapportering av miljøundersøkelser skal inneholde en faglig vurdering knyttet til virksomhetens miljøpåvirkning på resipienten. Kopi av alle miljøundersøkelser skal sendes til Fylkesmannen i Agder, og alle resultater knyttet til innblandingssoner (resipientdata) skal registreres på

⁷ Klassifisering av miljøtilstand i vann. Veileder 02:2018 eller nyere veileder.
Tillatelse nr. 2020.0206.T

www.vannmiljo.miljodirektoratet.no. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Agder.

12. Energi

Virksomheten skal ha et system for energiledelse for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan settes i verk for å oppnå mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i internkontrollen til virksomheten.

13. Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal Fylkesmannen varsles om eierskifte så snart som mulig og senest en måned etter eierskifte.

14. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulige erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemiddel, produksjonsutstyr og avfall, inkludert slam, ensilasje og død fisk tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁸. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

15. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁸ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall
Tillatelse nr. 2020.0206.T
Tillatelse gitt: 22.10.2020 | Sist endret:

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponentene er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3.1, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler:

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	

Polyfluorente organiske forbindelser (PFCs)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorente karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFOUnDA, PFDODA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner PAH**Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)** DEHP**Bisfenol A** BPA**Siloksaner**

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4
